

heder. Man må i den forbindelse være opmærksom på, at strafudmålingen inden for berigelsesområdet ikke på samme måde som inden for andre udmålingsområder har en takstpræget karakter, men i væsentlig grad er præget af sagens individuelle omstændigheder, herunder den tiltalte personlige forhold og tidligere kriminalitet. Ved udmålingen af ubetingede frihedsstraffe for berigelsesforbrydelser vil situationen således ofte være den, at straffen skal fastsættes som en fælles straf under hensyn til en tidligere betinget dom eller en reststraf fra en tidligere prøveløsladelse. Navnlig i en overgangsperiode vil det således stille store krav til domstolene at udmønte lovforslagets intentioner i praksis. Domstolene er imidlertid fortrolige med den opgave at fastlægge en graderet bedømmelse af forskellige sagstyper inden for de generelle retningslinier, der angives af lovgivningsmagten. I forbindelse med straffelovrådets høring over alternativbetænkningen er der da også fra domstolsside givet udtryk for, at det ville være muligt at gennemføre en generel sænkning af udmålingsniveauet, som kunne opveje den strafforlængelse, som ellers kunne blive følgen af en eventuel afskaffelse eller begrænsning af adgangen til prøveløsladelse. Det må derfor forventes, at det vil være muligt at overvinde vanskelighederne ved på grundlag af nye lovregler at fastlægge en ny praksis inden for berigelsesområdet. Anklagemyndigheden vil kunne bidrage hertil, bl.a. ved i videre omfang end i dag at nedlægge påstand vedrørende strafudmålingen.

Den foreslåede nedsættelse i strafudmålingspraksis ville i sig selv kunne medføre en væsentlig ulighed mellem personer, der dømmes efter de foreslåede nye regler, og personer, som er dømt inden lovændringens ikrafttræden. For at undgå en sådan forskelsbehandling er justitsministeriet indstillet på straks ved lovens ikrafttræden at gennemføre en særlig overgangsordning, svarende til de ordninger, som senest i 1981 er blevet gennemført i forbindelse med ændringer i færdselslovens regler om kørsel efter indtagelse af spiritus.

Overgangsordningen vil indebære, at der ved benådning gennemføres en nedsættelse med en tredjedel af ubetingede frihedsstraffe for berigelsesforbrydelser, som er idømt inden lovens ikrafttræden, og som endnu ikke er afsonede.

Benådningens ordningen vil ikke omfatte straffe, fra hvilke de pågældende inden lovændringens ikrafttræden er prøveløsladt efter udståelse af to tredjedele af straffetiden, og vil således i disse tilfælde ikke medføre nogen reduktion i den betinget eftergivne reststraf. Heller ikke betingede straffe, der er idømt inden lovens ikrafttræden, vil være

omfattet af ordningen. I forhold til sådanne tidligere reststraffe og betingede domme vil der opstå særlige spørgsmål, når domstolene efter reglerne i straffelovens § 40 og § 61 skal fastsætte en fællesstraf i tilfælde, hvor den pågældende inden for prøvetiden har begået ny kriminalitet. Ved fastsættelsen af fællesstraffe, hvori der indgår en reststraf fra en dom for berigelseskriminalitet, vil det efter justitsministeriets opfattelse være bedst i overensstemmelse med den ovennævnte benådningsordning, at straffastsættelsen alene bygger på en vurdering af det nye forhold. Er der tale om en tidligere betinget dom, hvori straffen er fastsat, bør der ved udmålingen af en fællesstraf tages hensyn til, at den betingede straf ville have været kortere (i princippet en tredjedel kortere), hvis den var idømt efter den 1. juli 1982. I den forbindelse bemærkes, at de gældende regler om udmåling af fællesstraffe ikke er til hinder for, at en fællesstraf fastsættes til et kortere tidsrum end den tidligere betingede straf eller reststraffen.

6. Der foreslås ikke nogen sænkning af strafferammerne i straffelovens § 286, stk. 2-3, om underløb, bedrageri, mandatsvig, skyldnersvig, afpresning, åger og hæleri af særlig grov karakter eller i større antal. Efter justitsministeriets opfattelse er der i sager, som har karakter af forretningsmæssig økonomisk kriminalitet ikke anledning til at sænke de nugældende strafmaksima. Det har været overvejet at sænke strafferammen for groft hæleri til fængsel i 4 år i forbindelse med den foreslåede tilsvarende rammesækning for groft tyveri i § 286, stk. 1. Blandt andet på baggrund af høringssvarene har justitsministeriet imidlertid ikke ment at burde fremsætte forslag herom.

Røveri samt skattesvig og indsmugling af særlig grov karakter har efter straffelovens §§ 288-289 selvstændige strafferammer og er således ikke omfattet af §§ 285-287. Der tilsigtes ikke med det foreliggende lovforslag nogen ændret vurdering af disse forbrydelser. Strafferammerne i § 288 om røveri er ændret ved lov nr. 256 af 27. maj 1981, som trådte i kraft den 1. juli 1981. Spørgsmålet om den fremtidige udformning af § 289 om skattesvig og indsmugling af særlig grov karakter er for tiden under overvejelse i justitsministeriet på grundlag af betænkning nr. 932/1981 om straffebestemmelser i skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen.

7. Efter de gældende regler i straffelovens § 38, stk. 1-2, kan prøveløsladelse først ske, når den dømte har udstået mindst 4 måneder af straffetiden, og prøveløsladelse kan i almindelighed ikke